

საბჭოთა სახარტოვალს კომუნისტურ პარტიის ცენტრალურ და თბილისის კომიტეტებისა.

№ 85

მ რ ი კ ა ლ ა

მშვიდობიან დროს საზოგადოების მოღიანობა უფრო ნათლად ჩანს ზერეულ მანქანებშიადავის, ვიდრე მასში არსებული წინააღმდეგობის. პირიქით, რევოლუციის დროს ირღვევა ეს მოჩვენებითი მთლიანობა და წინ გამოდის მოწინააღმდეგე ძალების აშკარა ბრძოლა. რევოლუცია ცალ-ცალკე ბანაკებით რაზმებს საზოგადოების მოწინააღმდეგე ნაწილებს, ახეტებებს მათ ერთმანეთს და მათი ბრძოლის შედეგს ახლავს მომავალი ისტორიული ვიქტორია ახალი წინასწარობის შესაძლებლად და პროგრესის გზის გასაფრთხილებლად.

რევოლუციური პარტია მუდამ ცდა შიბა, რომ გაერკვირას მშრომელი ხალხის ფართო მასსა მისი განსაკუთრებული მდგომარეობა და ინტერესები არსებულ საზოგადოებაში. ის ხაზს უსვამს კლასობრივ წინააღმდეგობებს, წინ აყენებს კლასობრივ ინტერესებს და საბოლოოდ იმ მიზანს ემსახურება, რომ მშრომელმა ხალხმა, პროლეტარიატმა შეიგნოს, იცნოს თავისი თავი, როგორც ერთი კლასი, სხვა საზოგადოებრივი კლასებიდან გამოთიშულმა. პროლეტარიატი უპირდაპირდება სხვა კლასებს, როგორც მტერი. ამიტომ მას ბრძოლა მართებულობა და არა შერიგება.

დღესა მომენტი (და ამ ეტაპზე ჩვენ სწორედ ამ დიდ ხანს ვადაცდით), რომ დესპოტულ ბრძოლა, უცხო პრაქტიკულად დაწყებული და წარმოებული, გააღმასხუბუნ ხასიათს იღებს. ასეთ დროს დიდი მნიშვნელობა აქვს იმს შეგნებას, რომ სწორად განვიხილოთ ისტორიული მოვლენები და მათი რევოლუციის ახალ მარშს შეატყობს.

თავისთავად ცხადია აქედან, თუ ჩვენს პროპაგანდა-აგიტაციასში რატომ უჭირავს ის დიდი ადგილი სხენებულ იდეას ორი ძალის, ორი მოსისხელ მტრის, ორი შეურიგებელი კლასის შტასებზე. აქედანვე გასაგებია ისიც, თუ რატომ ცდილობს მოწინააღმდეგე ამ იდეის მიფრთხილებას, ეროვნული ინტერესებით კლასთა ბრძოლის მიჩქვალვას, დემოკრატიული და მესამე ძალების წამოყენების ორ მართლაც მნიშვნელოვან კლასების დამცირებას.

მაგრამ ბრძოლა გრძელდება და ის ნაწილობრივად აღწევს ხან დიდ და ხან შვიტრე გამარჯვებას. და ამ გამარჯვების უტყუარი მიზეზებია, როდესაც მტერი სტრატეგიაზე ჩვენს ამო თუ იმ დებულბას. ეს კარგი ნიშანი მობირდაპირე ბანაკის დაუძღვრება დაშლისა, მისი იდეური გაკოტრებისა. მტრის აღსარებას ხშირად მეტი წონა და მნიშვნელობა აქვს, ვიდრე ჩვენს აგიტაციას.

ერთი ასეთი აღსარება ვაკეთა ნ. ჟორდანიამ გვარდიის ყრილობაზე. მან აღიარა, რომ ღელს ერთმანეთს უპირდაპირდება ორი ქვეყანა: „ერთი იცნობს და მეორე ბაღმარბობს რუსეთს და რამოდენიმე ზოგი აზიური ხალხები და სხენლმწიფებნი“. ნ. ჟორდანიამ დიდი ხანია გადარქვია მარქსისტულად აზრს გამოთქმის და ის ბუნდოვანად დაარაობს რაღაც გეოგრაფიულ ტერიტორიებზე და ამის მსგავს ცნებებზე: „ეფროპაზე“, „აზიურ ხალხებზე“, „სახელმწიფოებებზე“. მაგრამ ყველა მიხვდება, რომ ამ ბურჟუაზიულ სიტყვებით შემდეგი ნათელი დებულბება: „ღელს ერთმანეთს უპირდაპირდება ორი

ქვეყანა; ერთ ერთ მხარეს დგას მთელი ქვეყნის პროლეტარიატი კომუნისტების მეთაურობით და მეორე მხარეს კი მთელი ქვეყნის ბურჟუაზია იმპერიალისტების ხელმძღვანელობით.“

ამ აზრს ეორდანიამ დაარაობს თავისიანებში, მაგრამ ამით აგიტაციის უწევს მთელ თავის აუდიტორიას. დიდ-მნიშვნელოვანია ამ აზრის წამოცდენა ჩვენი მტრის პირიდან და ის დიდ სამსახურს გაუწევს ჩვენს მუშაკებს ყოველდღიურ პროპაგანდა-აგიტაციის საქმეში. დაიბ, ორი ძალა, და არც მეტი, სდგას ერთი მეორის პირდაპირ ზე მთელი ქვეყნის, მთელი მომავლის ბედს მათი ბრძოლის შედეგი სწყვეტს. სად არის ამ დროს, ბარბადის რომელ მხარეს სდგას მენშევიკების მთელი ხელმძღვანელი „ერთიველი დემოკრატია“?

ეს დემოკრატია საქმათ გამოაყენებს მტრთველს მენშევიკებმა იმის მტკიცებით, რომ რუსეთში მებრძოლი ძალები—ლენინი და დენიკინი, ლენინი და გრანგელი, რევოლუცია და კონტრ-რევოლუცია არსებითად ერთი და იგივე ძალებია. ამაზე სწერდენ და დაარაობენ, რეზოლუციებს სთხზავდენ მენშევიკები სამი წლის განმავლობაში. ჩვენთვის, რასაკვირვებია, მხოლოდ სასაცილო იყო ამის მტკიცება, რომელიც იმას ვავს, რომ რუსეთის მოპირდაპირე ძალები მართლაც არ ებრძვიან ერთმანეთს, მხოლოდ ხუმრობენ, ფარეკობენ, ქართველ მენშევიკების გრძობას არობენ და მათ ქუქას აგარჯიშებენ მხოლოდ.

ახლა ნ. ჟორდანიამ არჩევანს ახდენს გრანგელისა და ბალშევიკებს შუა და სერიოზულად ამტკიცებს (!) რომ „რუსეთში რეაქციის, გრანგელის გამარჯვება არის რეაქციის გამარჯვება არა მარტო ბალშევიკებზე, არამედ ჩვენზედაც. გრანგელი მოსკოვში—ნიშნავს გრანგელი თბისიში. ის უნდა იცოდენ ჩვენმა ამხანაგებმა, უნდა იცოდენ ყველამ და ამ პოზიციის არ უნდა გადავიდეთ.“

ამ „ამხანაგებმა“ აქამდე სულ სხვანაირად იცოდნენ გრანგელის მნიშვნელობა იმავე მენშევიკების პირით და ბალშევიკების დიდ გამარჯვებით უნდა ჩათვალოს, რომ ისინი იძულებული არიან საქვეყნოდ აღიარონ სულ წინააღმდეგი დებულბება. ამ ეტაპზე სამწუხაროთ მიანინა ნ. ჟორდანიას ის გარემოება, რომ, მისივე სიტყვებით რომ ვთქვათ, „ჩვენში ასეთები (გრანგელის მოტრუფალები) ბევრნი არიან“.

ნ. ჟორდანიამ თავს იმ ტყუილი იმედით ინუგეშებს, რომ „შეიძლება ისინი არ იყვნენ ჩვენს პარტიაში“. რა თქმა უნდა, ეს სრულიად არ შეეფერება სინამდვილეს: სწორედ მათი პარტიაა სავსე ისეთი დიდი და პატარა „მოღვაწეებით“, რომლებიც ბალშევიკების შიშით „გრანგელსაც ეარსიყებიან“ და მის ევროპიულ მოკავშირეებსაც.

მაგრამ ამ ხანად ასეთი კილოთი და-პარაკი მთავრობის თავმჯდომარისა აშკარად მოწმობს, რომ საქართველოშიაც გზა გაიკაფა ისტორიულად მოქმედი ორი ძალის დაპირდაპირების იდეამ. ორი და არა მეტი, პროლეტარიატი და ბურჟუაზია, მათი ბრძოლა და არა სხვა რამე ავსებს მთელი თანამედროვე ცხოვრების შინაარსს და გზას უკავავს ერთ-ერთი შესაძლებელ მომავალს.

რედაქცია იმედოვნებს, რომ ამხანაგები გაეგებდნენ, რომ ამხანაგები მთელი მთავრის ინდუიუტული საკითხებზე და ეს მით უფრო, რომ ამას თვით კრიტიკა და კრიტიკის თავისუფლების პრინციპი მოითხოვს. საქმისა ამას არც ერთი ჩვენგანი არ მობერიდის და თავისი ინდუიუტული აზრი პროლეტარული პარტიის მოტივებით და გულ—აზილობით გამოთქვას, რათა კოლექტიური აზრი მეტი სიმტკიცით გამოიქვლოს.

რაში მდგომარეობს ჩვენი პარტიის „მორიგი ამოცანა“? ასე აყენებს კითხვას ამხ. ბახტარი და შემდგენიარათ უპასუხებს. მისი პარტიის მორიგი ამოცანაა: ფეხზე დააყენოს, აამოძრაოს, პარტიულ მუშაობაში ჩაბახს, მთელი ენერგია და ცოდნა დახარჯოს, საქმით მსხვერპლის გაღებას მიაჩვიოს—თვითყული პარტიის წევრი“.

მართალია, პარტია კლასთან შედარებით, როგორც მთელი, აქტიური მოწინავე ნაწილს შეადგენს კლასისა, მთავის მხრით თვით პარტიაც ასეთსავე ნაწილებად დაიყოფა.

ამიტომ როცა ვამბობთ—პარტიამ უნდა განავითაროს თავისა წევრი, ეს იმას ნიშნავს, რომ მოწინავე ნაწილმა უნდა განავითაროს, „ფეხზე დააყენოს“ მოუზომადებელ—გაუწრთებელი ელემენტი—რეაქცია და აიყვანოს ისინი სათანადო სიმაღლეზე; და თუ ეს ასე არ ხდება, როგორც ამას ამხ. ბახტარი ამედავებს ჩვენს პარტიაზე, ეს იმას მოასწავებს, რომ თვით პარტიაში ან სულ არ არსებობს ისეთი ნაწილი, მოწინავე ელემენტი ანდა მეტად სუსტია ეს ნაწილი იმისთვის, რომ მოუზნალებელ—გაუწრთებელი ელემენტები აამოძრაოს ან თვით კლასიდან გამოიყვანოს საქმით მათა ველები.

სწორედ ასეთ მდგომარეობას განიცდის ჩვენს საგვალაოთ ჩვენი პარტია დღეს ჩემი აზრით და თუ გინდა, რომ ამ მდგომარეობიდან გამოვიდეთ, ამისთვის კარგა ღრმით უნდა ჩაუყვიოდეთ ყველა იმ მიზეზებს, რამაც ჩვენ ამ ყოფაში ჩავვაყენა და უნდა გამოინახოთ იქნას გზა, რომელიც ჩვენ ფართე პოლიტიკურ-საზოგადოებრივ ასპარეზზე აუცილებლად გამოვიყვანს.

ამიტომ დღეს ჩვენი პარტიის პირველი „მორიგი ამოცანა“ ჯერ გამოარკვიოს საქართველოს ნიდაგზე თავისი მოქმედების შეფერება—შესუსტების მიზეზები და შემდეგ შეუდგეს იმ გზის გამოხატვას, რომელზედაც ის კვლავ შესძლებს თავისი ძალების აღდგენას, ისევე მოლონიერდება და კვლავ გადააწყვეტ ბრძოლას გაუმართავ თავის მოპირდაპირეს.

ჩვენში დღემდე ბევრი ფიქრობდა, რომ ჩვენი პარტია სულაც არ შეფერხებულა, რომ მან „ბრწყინვალეთ გაი-

რ ე ვ ე ნ ი პ ა რ ტ ი ა

(სადისკურიით ამხ. ამხ. ბახტარის და გადამითილის წერილების გამო) ჯერ მიზეზი, შემდეგ გზა.

არ შემიძლია სიხარული არ გამოვთქვა იმ ამბის გამო რასაც ადგილი აქვს ღელს ჩვენს გაზეთში და რაც ჩემთვის მოულოდნელი შეიქნა.

მე ვამბობ გაზეთის საშუალებით დისკუსიის გამართებაზე—რაც ჩვენთვის უჩვეულო ამბავია—ჩვენი პარტიის დღევანდელი მდგომარეობის გამო (იხ. „ახ. კომ.“ № 78).

რედაქცია იმედოვნებს, რომ ამხანაგები თავთავიანთ აზრს გამოთქვამენ და მით საშუალებას მისცემენ პარტიის შემთხვევით ერთი გარკვეული პასუხი წამოყენებულ საკითხზე.

მინდა შევეცადო მეც ჩემი აზრი გამოვთქვა ამ ფრთხლ საქარბოროტო საკითხზე და ეს მით უფრო, რომ ამას თვით კრიტიკა და კრიტიკის თავისუფლების პრინციპი მოითხოვს. საქმისა ამას არც ერთი ჩვენგანი არ მობერიდის და თავისი ინდუიუტული აზრი პროლეტარული პარტიის მოტივებით და გულ—აზილობით გამოთქვას, რათა კოლექტიური აზრი მეტი სიმტკიცით გამოიქვლოს.

რაში მდგომარეობს ჩვენი პარტიის „მორიგი ამოცანა“? ასე აყენებს კითხვას ამხ. ბახტარი და შემდგენიარათ უპასუხებს. მისი პარტიის მორიგი ამოცანაა: ფეხზე დააყენოს, აამოძრაოს, პარტიულ მუშაობაში ჩაბახს, მთელი ენერგია და ცოდნა დახარჯოს, საქმით მსხვერპლის გაღებას მიაჩვიოს—თვითყული პარტიის წევრი“.

მართალია, პარტია კლასთან შედარებით, როგორც მთელი, აქტიური მოწინავე ნაწილს შეადგენს კლასისა, მთავის მხრით თვით პარტიაც ასეთსავე ნაწილებად დაიყოფა.

ამიტომ როცა ვამბობთ—პარტიამ უნდა განავითაროს თავისა წევრი, ეს იმას ნიშნავს, რომ მოწინავე ნაწილმა უნდა განავითაროს, „ფეხზე დააყენოს“ მოუზომადებელ—გაუწრთებელი ელემენტი—რეაქცია და აიყვანოს ისინი სათანადო სიმაღლეზე; და თუ ეს ასე არ ხდება, როგორც ამას ამხ. ბახტარი ამედავებს ჩვენს პარტიაზე, ეს იმას მოასწავებს, რომ თვით პარტიაში ან სულ არ არსებობს ისეთი ნაწილი, მოწინავე ელემენტი ანდა მეტად სუსტია ეს ნაწილი იმისთვის, რომ მოუზნალებელ—გაუწრთებელი ელემენტები აამოძრაოს ან თვით კლასიდან გამოიყვანოს საქმით მათა ველები.

საოცარია! ვისაც შეცდომის ვასწორება უნდა, ვისაც ნაკლის თავიდან აშორება სურს და უნდა მანვე მოვლენას შეებრძოლოს, ის უნდა იკვლევდეს ამ მოვლენის, ნაკლის, შეცდომის მიზეზებს და იმ მიზეზების თავიდან აშორებას უნდა ცდილობდეს. არის მენციერული მეთოდი მანვე მოვლენებთან ბრძოლის და ვინც ამას ჯგერდს უხვევს, იგი უთუთო უტოაბშიში და ცრუმორწმუნეობაში ვარდობა.

ჩვენი პარტია არ არის უტოაბსტორი პარტია, როგორც ამას მენშევიკები გვიკეთებენ. იგი მენციერულ კვლევას ძიების ნიდაგზე დგას და სიმართლე-სინამდვილეს პირდაპირ თვალს უსწორებს, რაგანდ ის მწარე იყოს მისთვის. მას აუცილებლად უნდა ვიცოდეთ, თუ რაში მდგომარეობს ეს სიმართლესინამდვილე. ამავე კი შემდეგ წერილში.

მარჯვ და სხვა... მაგრამ დღეს, როგორც ამხ. ბახტარის და გადამითილის წერილებიდან ვხედავთ ეს აზრი უჭკადებულია და პარტიის შეფერხება—შესუსტების საკითხია წინ წამოყენებული.

და მე რე როგორ უპასუხებენ ამ კიდხეაზე ხსენებული ამხანაგები?

პირველიც და მეორეც ლეგალურ ნიდაგზე (არა ლეგალურს ისინი არ ენებობენ) ჩვენი პარტიის მისუსტების მიზეზს უმთავრესად მთავრობის რეპრესიებში ხედავს და ამას ამხ. გადამითილი დაბეჭდილებით შემდეგსაც დასძინს: „ეს ასეა და რეპრესიების როლის დამცირება ამ საქმეში არ შეიძლება“.

რეპრესიების გავლენას ამ საქმეში მე არ დავამცირებ, მაგრამ მთავარ მიზეზს მე მასში ვერ ვხედავ.

ჩვენი პარტია წინათ არა ლეგალურ ნიდაგზე იდგა, რისთვისაც მას რეპრესიების წინააღმდეგ შესაფერი ზომებიც მქონდა მიღებული, მაგრამ მიუხედავად ამისა მისი გამოსვლები ამ ასპარეზზე გამარჯვებით ვერ დასრულდა.

არა, რეპრესიები რევოლუციური პარტიის წინააღმდეგ ყოველთვის უხვად ყოფილია მიმართული ყოველგან და ყოველთვის იქნება როგორც არა ლეგალურზე ისე ლეგალურზედაც. მაგრამ რევოლუციური პარტია ასეთ დაბრკოლებას, რეპრესიებს ყოველთვის აუცილებლად უსძულავს ხოლმე, თუ კი ის მართლამა მისთვის, ნამდვილ პოლიტიკურ პარტიას, წარმოადგენს.

საქმე იმაშია, როგორც ამხ. გადამითილი სამართლიანად ამბობს, „რომ ჩვენ ვერ გავხდით საქმათ სავრძნობი ძალა ჩვენი ქვეყნის პოლიტიკურ ცხოვრებაში... ჩვენ ვერ შევქმელით გავყვანისებელი ნამდვილი ორგანიზაციული მუშაობა და დღემდის ვერ გავსცილიდით უბრალო პროპაგანდისტულ მუშაობას“.

და ქვევით ავტორი მოყვრის გულსაკლავად და მტრის გასახარებლად გვითხებს, რომ „რომ ჩვენ ვერ შევასრულეთ ერთი ორგანიზაციული საქმე, რომ ჩვენ ვერ მოვიწვიეთ პარტიული სიფხდი, რომ ჩვენ ვერ შევიმუშავეთ პოლიტიკა და ტაქტიკა, რომ ჩვენ პარტიისათვის თავი ვერ მოგვაცურია“ და სხვა და სხვა.

ზოლოს ავტორი ათავებს იმით რომ თავის ანალიზს, რომ აცხადებს: „ამის მიზეზების ძებნა საქმით არ არის“, თუმცა ეს აუცილებლად ფაქტია.

ჩვენი სიევალახე თურმე უცილობელი ფაქტია, ხოლო „ამის მიზეზების ძებნა კი საქმით არ ყოფილა“!

საოცარია! ვისაც შეცდომის ვასწორება უნდა, ვისაც ნაკლის თავიდან აშორება სურს და უნდა მანვე მოვლენას შეებრძოლოს, ის უნდა იკვლევდეს ამ მოვლენის, ნაკლის, შეცდომის მიზეზებს და იმ მიზეზების თავიდან აშორებას უნდა ცდილობდეს. არის მენციერული მეთოდი მანვე მოვლენებთან ბრძოლის და ვინც ამას ჯგერდს უხვევს, იგი უთუთო უტოაბშიში და ცრუმორწმუნეობაში ვარდობა.

ჩვენი პარტია არ არის უტოაბსტორი პარტია, როგორც ამას მენშევიკები გვიკეთებენ. იგი მენციერულ კვლევას ძიების ნიდაგზე დგას და სიმართლე-სინამდვილეს პირდაპირ თვალს უსწორებს, რაგანდ ის მწარე იყოს მისთვის. მას აუცილებლად უნდა ვიცოდეთ, თუ რაში მდგომარეობს ეს სიმართლესინამდვილე. ამავე კი შემდეგ წერილში.

მესამე ინსტრანსიონალი

პროკლაშა

(დასასრული იხ. „ახ. კომ.“ № 84).

მეორე მხრით საფრანგეთის საწარმო-ვა კავშირების გულში შეფერხებელი ენერგული მუშაობა სწარმოებს ძველ ლირებულბათა გადასასინჯავით და ახალი ორიენტაციის მისაღებათ.

ამ მხრივ საინტერესოა სხვათა შორის ჩვენი გაზეთის 82 ნომერში, უცხოეთის პრესის ქრონიკაში, გაზეთ „ტანი“-დან მოყვანილი ცნობები, რომლებზედაც მივსჯებთ ამხ. ვითხებლების ყურადღებას. მიუხედავად იმ ტონისა, რომელიც ბუნებრივად ბურჟუაზიულ გაზეთსათვის, ეს ცნობები დიდ ინტერესს წარმოადგენენ თავისთავად.

მოსკოვში დაარსებულ კომუნისტურ სინდიკალურ ინტერნაციონალის ცენტრის მოწოდებამ ყველა ქვეყნების კავშირებისადმი თავისი გავლენა იქონია კერძოდ საფრანგეთშიც. ახალი ინტერნაციონალის დროშის ქვეშ ხდება ორგანიზაციული გადაჯგუფება ძველი სინდიკატების შემადგენელი ნაწილების, რადგან საფრანგეთი არ წარმოადგენს გამო-ნაკლისს და მის მუშათა მოძრაობაშიც, ისე როგორც სხვა ქვეყნებში, გარკვეული იმ იბრძვიან მემარჯვენე, ცენტრის და მემარცხენე ფრაქციები. ეს უჩანსკენელი თავისი საკუთარ ფიზიონომიას იჩენს ტაქტიკურად და თუმცა ის ორგანიზაციულად არ არის მოწვეტილი საერთო კონფედერაციას, მთავრად მისი შეადგენენ მუშუარტერთა სინდიკატები, ყავს ამ სინდიკატებს კომიტეტი, რომელიც ხელმძღვანელობს მათ ოპოზიციის რეფორმისტული კურსის წინააღმდეგ. ისინი აწარმოებენ სასტიკ ბრძოლას სინდიკალური ბიუროკრატის და კონფედერაციული ბიუროს წინააღმდეგ, რომელიც უფოსა და დიდშუალებით მეთაურობით ცდილობს შეებრძოლოს კომუნისტების გავლენის ზრდას. და ეს არის ჩვენი გავლენის ზრდა არა მარტო პროფესიონალური კავშირების რევოლუციონური ორიენტაციის საქმეში, არამედ ის არის დასაწყისი სერიოზული ოპოზიციის სინდიკალიზმის კლასიკური აპოლიტიკური პოზიციის წინააღმდეგ.

როგორც ცნობილია, წვრილ-ბურჟუაზიულმა სოციალიზმმა პრუდიონიზმის ფორმით, რომლის იდეური გავლენა ჩაქსოვილია სინდიკალიზმის თეორიაში, ამას გარდა პოლიტიკური ბრძოლის პრინციპის იმ კრიზისში, რომლის სათავე დამარბულია პარიზის კომუნის საშინელ დამარცხებაში, პარლამენტარულმა კრეტინიზმმა და მინისტრიალულმა განსაკუთრებით ახალი საუკუნის პრიველ ათეულ წლებში დაძაბა თავის მხრივ გადაძობებული რეაქცია ყოველგვარი სოციალისტური პოლიტიკის მიმართ და ხელი შეუწყო ანარქო-სინდიკალიზმის გავლენას საფრანგეთის მუშათა მოძრაობაში. წინააღმდეგ პოლიტიკისა, წინააღმდეგ სახელმწიფოს, წინააღმდეგ სოციალისტური პარტიისა, როგორც კი უნდა იყონ ისინი—ი მათი პოზიციია, რომ ჩვენი სინდიკალური ორგანიზაციების გარეშე—დაახლოებით ასე ამბობენ ისინი—მოიპოვებინ პარტიები და სექტები, რომლებსაც მიხნათ დაუსახავთ პოლიტიკური ძალა-უფლების დაპყრობა და აქემტკენ იწვიებენ—ეს მათი ნებაა, ეს დანიშნულებათა მათი, მთავრად ჩვენს ჩვენი თავის დავრჩეთ მათგან დაშორებულნი, ეკონომიური ბრძოლის ნიდაგზე, ეკონომიური ძალა-უფლების დასაპყრობათ, თავი ატეხონ პოლიტიკის ტ სახელმწიფოს ვისაც ეს ეპრინება, ჩვენ კი სხვა საქმე გვაქვს ეკონომიური აღმწენებლობის

სფეროში. ასეთია მათი აზრი და ყველა ამ აზრის მოწინააღმდეგეებს ხელში აჩეჩებენ ამინის გადაწყვეტილებას. აი სწორედ ასეთი ანარქო-სინდიკალისტური ტაქტიკის წინააღმდეგ პირველად იწყება საფრანგეთის სინდიკალიზმის ისტორიაში მარქსისტული კრიტიკა, კომუნისტი ე. ი. იმ მიმდინარეობის დროს, რომელიც თვით უსასტიკესი და დაუნდობელი მტერია სოციალისტური პოლიტიკის პროფანაციის, მისი აპორტიუნაჟის, მისი თუ შეიძლება ასეთი აპორტიუნაჟი მინისტრიალიზაციის.

სინდიკალური მოძრაობის ის ფრთა, რომელიც მუდამ იღებს ბურჟუაზიისა და მემარჯვენე სინდიკალისტების მუქარას, განსაკუთრებით ამ უკანასკნელის ბრალდებას, რომ მემარჯვენეები დაატარებენ სინდიკალურ მოძრაობას, სურთ დაუმორჩილონ ის კომუნისტურ პარტიას და მით დაარღვიონ სინდიკალური კონგრესების დადგენილებანი მათი ავტონომიის შესახებ, ეს ფრთა თანდათან იპყრობს მასებს და სინდიკალური პარტიის თავის ახალ ხაზს კომუნისტურ სინდიკალურ ინტერნაციონალისა და კომუნისტური პარტიის დახლოების შესახებ.

მის აზრით სინდიკატების ძველი დამოკიდებულება პოლიტიკურ პარტიასთან ისტორიულად გასამართლებელი იყო,

რადგან ეს დამოკიდებულება მუშავდებოდა მაშინ, როდესაც პოლიტიკური პარტიები მხოლოდ პარლამენტარულ და რევოლუციურ მუშაობას ეწეოდნენ და სინდიკატებიც იძულებული იყვნენ თავი დაეცვათ მათი პოლიტიკის გამოათხირობელი გავლენისაგან. მაშა დღეს, როდესაც ბალშევიზმის ზეგავლენით, სოციალისტური პარტიები, კერძოდ საფრანგეთის, გადადიან რევოლუციონერ მოღვაწეობაზე, ჩვენ უნდა დაუახლოვდეთ პარტიას და შეუერთოთ ჩვენს მოღვაწეობას მის მუშაობას. ამ აზრს ატარებენ ისინი მემოციურეხეთა სინდიკატების რაიონულ კონგრესებზე და სხვათა შორის იგივე სიტყვებს სენისაზე სადაც წარმოდგენილი იყო 37 სინდიკატი. ამ მათ განაცხადეს, რომ თუ კონფედერაციამ ყოფიანი დაიწყო, ჩვენ შევალთ კომუნისტურ ინტერნაციონალში და გავაგრძელებთ იმავე დროს მუშაობას კონფედერაციაში, მისი ამ გზით გასაყოფილებლათ.

ასეც მოიქცენ, თუ ამ დღეებში გადაცემული რადიო სიმართლეს შეიცავს, ორლანის კონფედერაციის კონგრესის უარი უთქვამს კომუნისტების ინტერნაციონალში შესვლაზე, ხოლო უმცირესობათა სინდიკატები კი ამის შემდეგ გადაწყვეტილთ პირიქით იქ შესვლა.

ამაირათ სინდიკატებისა და პარტიის

ერთიერთში დამოკიდებულებას ისტორიაში საფრანგეთში დღეს პირველად და სერიოზულად დგას კითხვა მათ შორის დიდი ხნის ათბართული კვლევის ჩამონგრევის შესახებ, რომელზედაც ორივე მხრიდან არიან მიმდგარი პარტიული და სინდიკალური წრეების რევოლუციონერული ელემენტები კომუნისტური ინტერნაციონალის დროშის ქვეშ.

ამაირათ კომუნისტი თანდათან აღარ თოვებს თავის იდეურ პოლიტიკურ და, რაც კიდევ უფრო მნიშვნელოვანია, ორგანიზაციულ გავლენას საფრანგეთის მუშათა კლასის პარტიულ და სინდიკალურ ორგანიზაციებში. ამ უკანასკნელის სერიოზო კავშირის, „შრომის საყოველთაო კონფედერაციის“ კონგრესმა ორლანში დაგვიანება, რომ ჩვენს ამხანაგების გავლენაზე ვერ ნახა გერ კიდევ ოფციული გამოსაბრუნებელი უმრავლესობის შექმნით კონგრესზე, თუმცა შეუძლირესეთა სინდიკატებმა გიგანტური ნაბიჯი გადადგეს წინ. ხოლო მომავალი ნომბრის პირველ რიცხვებისათვის განზრახული პარტიული სინდიკალური კონგრესის რამდენათ შორის წავიდა პარტიული მასის „ბალშევიზაცია“ საფრანგეთში...

კ. კრელი.

ბიან ხოლმე ოდესღაც მისივე საკუთარ მიწაზე. გასაკვირი როდია თუ გლეხისთვის ასეთი ცხოვრება აუტანელი ხდება. ეს ცხოვრება კი არ არის, არამედ საბრალო ჰუმანუტარა გლეხები ამ მდგომარეობიდან უნდა გამოვიყვანოთ. ეს შესაძლებელია მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ჩვენ უზრუნველყოფთ გლეხებს შრომის თავისუფლებით, ე. ი. ისეთ პროგრამას გავატარებთ, რომ თვითვე გლეხს საკმარისი მიწა ექნება. გლეხმა მიწა ვალშიც კი არ უნდა დაჰკაროს. მიწა საერთოა, გლეხი მხოლოდ მას დამაუზულებს.

დღევანდელმა პირობებმა ჩვენს გლეხობაში სიღარიბე გააძლიერა. ახლა არაფერ წავა იმის წინააღმდეგ, რომ გლეხს უნდა მიეცეს მიწა და მშვიდობიანი ცხოვრების საშუალება. აუცილებლათ უნდა გაუფრთხილდეს გლეხის მდგომარეობა: უნდა მიეცეს ყურადღება მათი ბინების გაუმჯობესებას, მათი ჩაცმა დახურვის საქმეს. ნუთუ არ შეიძლება, რომ გლეხების ცხოვრება უფრო მთავრდეს, რომ მათაც ექნეთ სკოლები და ლამაზი მეჩეთები. ამისათვის კი აუცილებლათ საჭიროა გლეხი განთავისუფლდეს ყველა იმ ხუნდებისგან, რომლებიც მას ბოროტად დადაყენებთ ის იმ გზაზე, რომელიც მას სრულს თავისუფლებამდის მიიყვანს. ოსმალეთის გლეხები! ჩამოადგეთ ძველი მთავრობა და თქვენ ისარგებლებთ ამ ქვეყნის ყოველივე სიკეთით! თუ გინდა კიდევ არაფერ დარჩეს თქვენთან, თქვენ მაინც მოიპოვებთ არსებობის უფლებას, თქვენ შექმნით აიხად მომავალს. არ შედრეთ, ვასწოთ წინ!

მეფე კოსტანტინე.

ლიონი, 31 ოქტ. „ტანი“ სწერს: ლიუცერნი გრძელდება თანხირი საბერძნეთის

საბჭოთა რუსეთში

ბავშვების უზრუნველყოფის კურსების გახსნა.

მოსკოვი, 3 ნოემბერი. (რადიო). პირველ დეკემბრიდან მოსკოვში იხსნება განათლების სახალხო კომისარიატთან ორთვანი კურსები, ბავშვების აღზრდების მოსამზადებლათ.

თურქესტანი და ბუხარა — ავთომიოფ წითელ-არმიელეს.

მოსკოვი, 3 ნოემბერი. (რადიო). სახალხო კომისარიატმა სპეციალური შინაარსის დეპუტატი მიიღო თურქესტანადან: „წითელ აღმოსავლეთის მუშები და გლეხები აგზავნიან მოსკოვში 15 ვაგონს სურსათს, რომელიც შვედროვილია ავადმყოფ და დაჭრილ წითელ არმიელეების დახმარების კვირაში“.

ვოლკოვოფური — სამართლიანად ამბობს ლავროვი, მას უნდა ემოქმედა სრულიად სხვაგვარად.

მისთვის მიუტევებელი დანაშაული იქნებოდა, შეეცა მტრებისათვის წელში გამოსასწორებლად 10 დღე კომუნის არ ჩვენადის და მოუწევადის, მაშინ, როდესაც პროლეტარიატის ხელშეძღვენილი უარს აცხადებენ თავის მოვალეობაზე და თავის თავს უფლებას არ აძლევდენ დაუყოვნებლივ მეთაურობა გაეწიათ პროლეტარიატისათვის. ახლა ფაქტურაში მოუწადებლობამ სახალხო პარტიებისა შექმნა კომიტეტი, რომელიც ზოგადად რაცხდა თავის-თავს უმოქმედო დატყვეობა ეს ათი (10) დღე. (გვ. 78)

ცენტრალური კომიტეტის ცდა, რაც შეიძლება საჩქაროთ გადაეცა მართველობა „კანონიერ“ მთავრობისთვის, ნაკარნახევი იყო არა იმდენათ ფორმალურად დემოკრატიის ცრუ-მორწმუნეობით, — თუმცა არც ამაში იყო ნაკლებობა, — რამდენათაც პასუხისმგებლობის შინაში. იმ საბუთით, რომ ის არის დროებითი დეკლარაცია; ც. კომიტეტი არ მიიღო ყოვლად უსაქაროესი და სრულიად გადაუდებელი ზომები, მიუხედავთ იმისა, რომ მთელი მატერიალური აპარატი მართვლობისა მის ხელში იყო. მაგრამ არც კომუნის მიიღო სრულიად პოლიტიკური ძალა-უფლებაც ცენ. კომიტეტისგან, რომელიც საკმაოდ მოურიდებლათაც ერეოდა შემდგომად მის ყოველ საქმეში. ეს ქმნიდა ძლიერ საბიფათო, განსაკუთრებრივ საშხედრო დროის პირობებში, ორუფლებიანობას.

სამ მისის ცენ. კომიტეტიმ გააგზავნა კომუნაში დეპუტაცია, და მოითხოვა მის ხელში საშხედრო საინისტროს გადასვლა.

თის მეფის გვარგულბინს ვეროთა მით პოლიტიკურ მომხრეთა შორის. გზებით ირწმუნება, რომ კოსტანტინე სრულიადც არა აქვს იმის სურვილი რომ უარყოს საბერძნეთის ტახტი. მაგრამ აგრეთვე არ სურს, რომ საბერძნეთის ტახტზე ავიდეს მისი შვილი პავლე. და ბოლოს, მართლდება ის მოსაზრება, რომ საბერძნეთის ყოფილი მეფე არ გამოაქვლანებს თავის პირად განზრახვებს ნემდის, ვიდრე ათინის მთავრობა ოფციულად არ შეეცინებდა ამის შესახებ კოსტანტინე ოჯახს.

ვილნოს ინიციენტი. მოსკოვი, 27 ოქტომ. პოლონელები მიერ ვილნოს დაკავების გამო გახსნილ გერალდი“ სწერს: ვილნოს აბზობი, ეს ერთი ეპიზოდი საფრანგეთის მთლიან პოლიტიკაში, რომელიც ყოველგვარად სცილობს გაანადგურებისათ რუსეთს საზღვრებზე ომის გავრცელებით და შეიკრ კიდევ დაამყაროს საფრანგეთის საშხედრო გვეგეგმონია აღმოსავლეთ ვეროაზე.

მოლაპარაკება კრახინთან. მოსკოვი, ინგლისსა და კრახინს შორის მოლაპარაკების გამო გახსნილ გერალდი“ სწერს: „როდესაც კრახინს სადაც მოლაპარაკებულებზე მოლაპარაკობდა, ლიონდ გუბარნიკით იწყებდა მოლაპარაკებას პოლიტიკაზე. როდესაც პოლიტიკური მოლაპარაკების საქმე წინ წაიწია, ვანვითარდა, ის სწყევტს მას და აცხადებს (ლ. ჯორჯი), რომ მას მოლოდენ ვაჭრობის შესახებ სურს მოლაპარაკობა, და ესლო, როდესაც სადაც ხელ შეკრულების პროექტი უკვე შედგენილია (ლ. ჯორჯი) ეხლაც ისევ დაეინები მოითხოვს, რომ მისთან პოლიტიკის შესახებ ილაპარაკონ.“

რუსეთში

ტაშენტის რკინის გზის აღდგენა.

მოსკოვი, 3 ნოემბერი. (რადიო). სა მოკალაქო ომის დროს ტაშენტის რკინის გზაზე თვირებმა ააფეთქეს 140 ხილი სხვა და სხვა ზომების, მათ შორის ყველაზე დიდები: ილეციის, ჩაუკასისა და ღონგუესისკის. მიეღ ზაფხულში და ახლაც სწარმოებენ ცაპაროტული მუშაობა ხიდების აღსადგენათ დიდი შრომა დაჭირდა ტელეგრაფის მეთურების აღდგენას. დღეს უკვე არის პირდაპირი მავთული მოსკოვისა და ტაშენტის შორის. ყოველ კვირაში დადიან ჩქარო მატარებლები ტაშენტსა და მოსკოვის შუა. ტაშენტის რკინის გზა მალე აღდგენილი იქნება. სამი თვის განმავლობაში გადატანილია 1700 ვაგონბამბა. ცენტრის შეკვეთილი ნახევარი

„ხელ-ხლა წარმოადგა, — როგორც ამბობს ლისაგავრ, — კითხვა: საჭირო არის დავამართო ცენტრ. კომიტეტი ან და დავატყვევოთ იგი, ან და მივანდოთ მას საშხედრო საინისტროს გამგებლობა. აუ საქმე იყო არა დემოკრატიის პრინციპებში, არამედ იმაში, რომ არც ერთ ამ მოწაწილთ არ ქონდათ ვარკვეული, ნათელი საუბრელო პროგრამა და კიდევ იმაში, რომ ორივენი, როგორც „თვითი შექმნილი“ რევოლუციონერი ორგანიზაცია — ცენტრალური „კომიტეტი, ისევე „დემოკრატიული“ ორგანიზაცია კომუნის — მათ იყვნენ ერთი-მეორესთვის მიუყვით პასუხისმგებლობა, იმ დროს, როდესაც არც ერთი მათგანი არ უმეცხე ხელიდან, სრულათ მაინც, ძალა-უფლებას. გვეგონა, რომ ამ არაფერი იყო რაიც ჩაითვლებოდას დირსად მიბადისა „მაგრამ, ცენტრ. კომიტეტი, — იმიედებს თავს კაუტკი, — არას დროს არ გაულოჭრა წინააღმდეგ იმ პრინციპისა, რომის ძაღიით უმაღლესი უფლებად უნდა ეკუთვნოდეს მხოლოდ საყოველთაო ხმის მიუკეით ამორჩეული. ამ პუნქტიში პირის კომუნა იყო პირდაპირი წინააღმდეგობა საბჭოთა რესპუბლიკისა“ (გვ. 55)

არ იყო მართვა-გამგებობის ნების ერთიანობა. არ იყო რევოლუციონერულ ნიშნებდა, იყო მხოლოდ ორუფლებიანობა და შედეგათ — ჩქარი და საშხედრო განადგურება. მაგრამ სადაგვიროთ — განა ეს საქმო არ არის თავის დასამედებლათ? — დემოკრატიის „პრინციპის წინააღმდეგ იარაღი არ აღუშართათ!!“

(შემდეგი იქნება)

გიულიშენი პრესბიუროსი

რ. ს. შ. ს. რ. წარმოადგენლობის საპარტიოალყოი.

(რადიოთი მოსკოვიდან, ნაუენიდან, ლიონიდან და სხვ. და პირდაპირი მავთულით კავკავიდან და ბაქოდან).

საზღვარი-გარეთ

„პალიომიკების“ წმიდა ადგილებში სალოცავთ გამგზავრებულთა ხაყურადღებოთ.

რეშტი, 1 ნოემბერი. კერმანშაბის გავ. „ბისტურნი“ „პალიომიკების“ საყურადღებოთ შემდგეს იუწყება:

„გზა ბალდადა და ალექპოს შუა დაკეტულია და ოდენავითაც არ არის იმედო, რომ მალე გაიხსნება. მიზეზი არის გზაში მოსალოდნელი საფრთხე.“

ბასრასა და მექას შუა შარავზაც იმავე მიზეზით დაკეტულია.

ბასრიდან ბოამბეიმის და იქიდან ქედაში საზღვარ მიმოსვლა შესაძლებელია. მაგრამ, რადგან ხომალდები ძალიან ცოტაა, წესიერი მიმოსვლა არ არის.

ამ მიზეზების გამო, კარგი იქნებოდა, რომ პარტიკულური „პალიომიკების“ წმინდა მექაში წასვლას გადადებდენ, ვიდრე გზა გაიხსნება და მოგზაურობის დროს რაიმე საფრთხე არ იქნება მოსალოდნელია.“

ახალი ცხოვრება. ტრაპიზონი, 2 ნოემბ. გავ. „ენიგუნი“ რომელიც ანგორაში გამოდის, სწერს:

„ცდებოდნ და ცდებინ ისინი, ვინც ფიქრობენ, რომ ანატოლიაში არ არის არავითარი აგარული საკითხი. ეს საკითხი ანატოლიაში არსებობს ანატოლიაში, რომელიც ისეთ მდიდარ მხარეთ ითვლება, რომ არა თუ დღევანდელ თავის მცხოვრებლებს გამოჰკვებავს, არამედ ათჯერ მეტსაც. ეს არის დიდძალი გლეხობა, რომელსაც არა აქვს მიწა. მათი რიცხვი 30 პროც. უდრის. ისინი სხვის მამულებში მუშაობენ.“

ჩვენებური გლეხი ვარდა იმისა, რომ სამეურნეო რ სხვა იარაღებს საჭიროებს, მემამულეების მუხრუჭშია გამოიწყვედიუელი. ყველასათვის ცხადია, რომ სამიწათ მოქმედო ბანიკი, რომელიც გლეხების დასახმარებლათ დაარსდა, ძალიან დაშორებულია თავის ნამდვილ დანიშნულებას.

გლეხებს ვერ არ შეუძლია ბანიკიდან რაიმე დახმარება გამოიტანოს, თუ შობა ხერხა რისამეს გამოტანა, ეს მას დიდი ვივაგლახი უკდება. გლეხს არ მოსწონს ასეთი დავიდარება, რომელიც მას ბანიკიდან დახმარების გამოტანის დროს ხდება; მით უფრო, რომ ეს მას ხშირად ამაოდ უყლის ხოლმე და იძულებული ხდება ისევ რომელიმე მდიდარ მემომბელს მიმართოს დახმარებისათვის; საკმარისია, რომ იგი ერთხელ მოყვებ მე ვახშის კლანჭებში, რომ შემდეგში იქედან თავი ვეღარ დაიძვინოს. ფორმალურათ სარგებელს 9 პროც. დებულობენ, სინამდვილეში კი 100 პროცენტით.

გლეხს არ ესმის საქმის ვითარება და მისი მდგომარეობა თანდათან კულდება; ბოლოს და ბოლოს მთელი მისი ქონება, მიწა-წყალი გადადის მევახშის ხელში.

აი ამაირათ მრავლდება უმეუფეპართო რიცხვი, რომლებიც მემამულეების მოწინააღმდეგეებდნ და დაჭირებულ მუშებათ ხდეყოფილებლად. ძნელად აუ შეიძლებოდა, რომ რევოლუციონერი დიქტატურის ყველა ეს უკიდურესად აუცილებელი ზომები შერიგებოდა ფართო საარჩევნო კომპანიას. კაუტკის გაგებაკი არა აქვს იმის, თუ რა არის რევოლუცია სინამდვილეში. ის ფიქრობს, რომ თეორეტულიად შეიგება — წინასვ პრაქტიკულად განხორციელება.

კომუნაში არჩევნები ცენტრალურმა კომიტეტმა დანიშნა 22 მარტს; მაგრამ თავისი მერყევი ხასიათით, არალეგალური მდგომარეობით შეშინებულმა, მოსურნემ, რომ ემოქმედა შეთანხმებთ უფრო „კანონიერი“ დაწესებულებასთან, — მან დაიწყო უაზრო და დაუთავებელი მოლაპარაკება სრულად ულონო პარიზის მერთა და დეპუტატთა საკრებულოსთან და მშათ იყო, გაეყო შისთვის ძალა-უფლება, ოღონდ მიეღწია შეთანხმებას. ძვირდვის დრო კი გადაიდდა.

მარქსი, რომელსაც კაუტკი ძველებურად ცდილობს დაეფრდნოს, არავითარ შემთხვევაში არ იძლეოდა წინააღმდეგებას, რომ დაეწყეთ კომუნის არჩევნები და იმავე დროს გაეყვანათ მუშები ბრძოლის ველზე. 1871 წ. 12 აპრილს მარქსი სწერდა კუეველმანს, რომ ნაციონალურმა გვარდიის ცენ. კომ. — მას ძალიან ნადრევათ მოიხსნა ძალა-უფლებაც, რომ აღდიოდა იმათი კომუნისათვის.

კაუტკის, თანახმათ მისი საკუთარი სიტყვებისა, „არ ესმის“ მარქსის ეს აზრი. მარქსს ძალიან კარგად ესმოდა, რომ საქმე იყო არა მხოლოდ ლეგლობაში, არამედ მტრისთვის სასიკვდილო ლაბურის ჩაცმებაში. „რომ ცენტრ. კომ. შემაღვნილობა ყოფილიყო ნამდვილი რე-

თახედვით. რასაკვირველია, თეორეტულად, კომუნის არჩევნები და ვერსალზე გლაშქრება სრულიად არ ეწინააღმდეგებოდენ ერთი-მეორეს, მაგრამ პრაქტიკულად კი უარყოფდენ ერთმანეთს: არ არჩევნებში გასამარჯვებლად საჭირო იყო შეტევის გადადება, შეტევის გასამარჯვებლად კი არჩევნების სხვა დროისათვის გადატანა. დაბოლოს, სხვას რომ თავი დაეანებოთ, ორდესაც პროლეტარიატს გავიყვანლით ბრძოლის ველზე და ამით დროებით დავასუსტებდით პარიზს, აუცილებელი იყო უზრუნველგვეყო ზურგი, შესაძლებელ კონტრ-რევოლუციონერ გავოსვლებსგან სატახტო ქალაქში, რადგან ტერიტორიაზე არაშუალებას არ დაერიდებოდა, რათა როგორმე კომუნარების ზურგში დაეთმო თერთი ცეცხლი. საჭირო იყო შემოღება უფრო სამხედრო, მასსადამე, უფრო მეკაცი რეჟიმისა პარიზში.

ბრძოლა უხდებოდათ. სწერს ლავროვი — წინააღმდეგ მრავალ-რიცხოვან შინაურ მტრებისა, რომლებმაც თითქმის სულ აავსეს პარიზი და კიდევ გუშინ ამ ბოხებს აწყობდენ ბირჯის ახლო და ვანდომის მოედანზე; ჰყავდათ თავისი წარმომადგენლნი შარავლობაში, ნაციონალურ გვარდიაში; ჰქონდათ საკუთარი პრესა, თავისი საკრებულოები, თითქმის აშკარა გეზში იყვნენ ვერსალელებთან და სულ უფრო გამბედავნი და შეუპოვარი ხდებოდენ კომუნის ყოველივე გაუფრთხილებელ ნაბიჯის, მის ფეხის წაბორძიების გამო“ (გვერ. 87). ამასთან ერთად აუცილებელი იყო მთელი რიგი ფინანსიური და საერთოდ ეკონომიური ხასიათის ზომებისა, პირველად ყოველისა — რევოლუციონერი არმიის დასკვა-

ლ. ტროცკი.

პარიზის პოეზია და საბჭოთა რუსეთი

(გავრძელება იხ. „ახ. კომუნ.“ № 81).

III. „თვითშექმნილი“ ცენტრალური კომიტეტი და „დემოკრატიული“ კომუნა.

„19 მარტს, — მოგვითხრობს კაუტკი — ნაციონალური გვარდიის ცენტრალური კომიტეტი ერთნი მოითხოვდენ ვერსალზე გალაშქრებას, მეორენი — ამრჩევლებისადმი აქელაციას აპელიაციას მიმართეს, შესამენი პირველად ყოვლისა — რევოლუციონერი ზომების მიღებას, ვითომდა თვითეული ამ ნაბიჯთავანი რომა ახაროვულათ გეასწავლის ავტორი, — არ თანასწორათ აუცილებელიცა, ვითომდა ისინი უარყოფდენ ერთი-მეორეს“. (გვ. 54).

შემდეგ სტრიკონებში, კაუტკი, კომუნაში არსებულ ამ უთანხმოების გამო გამოისტეკავს ცოტათ შეკეთებულ ბანალურ აზრებს რევოლუციისად რეფორმის ურთიერთ დამოკიდებულების შესახებ. ნამდვილათ კი კითხვა იდგა ასე: თუ კი გავილაშქრებთ ვერსალზე და მოვიმოქმედებთ ამას ერთი საათის დაუკარგავდაც, მაშინ საჭიროა იქვე მოგვხდინა რეგორგანიზაცია ნაციონალურმა გვარდიისა, მის სათავეში დაგვედინა ყველაზე უფრო მებრძოლი ელემენტები პარიზის პროლეტარიატისა და ამით დროებით დაგვესუსტებინა პარიზი. მაგრამ არჩევნების მოწყობა პარიზში, მაშინ როდესაც იმავე დროს მის კვლავიდან გავიდოდენ მუშათა კლასის სუკრეტული ელემენტები, იქნებოდა სისულელე რევოლუციონური პარტიის თვალ-

მილიონი ფუთი ბამბა გადატანილი იქნება ნახევარ წელში.

მისაზაძე მავალითი.
მოსკოვი, 3 ნოემბერი. (რადიო). ცარიკინის მახრის, სოფ. შიროვის გლეხებმა ერთხმად დაადგინეს მთელი თავისუფალი დრო მონადირეობა ჩულჭების ქსოვას წითელ არმიელებისათვის.

მარტენოვის ფეჩი.
მოსკოვი, 3 ნოემბერი. (რადიო) პოსკის ქარხანაში ამჟამად მარტენოვის ფეჩი, რომელიც გაუქმებული იყო მთელ წელიწადს.

ნავთის კომპანია.
მოსკოვი, 3 ნოემბერი. (რადიო). ნავთის კომპანიაში დაწყების დღიდან პირველი ნოემბრამდე ცარიკინში გაიარა ზევით მიმავალი ნავთი 93 მილიონი ფუთი, მათ შორის 16 მილიონი ფუთი დაწმენილი ნავთი.

მზრუნველობა ბავშვებზე.
მოსკოვი, 3 ნოემბერი. (რადიო). ყაზანში დაბრუნდა ექსპურსიდან ბავშვები, რომლის რიცხვი უდრის რამდენიმე ათას ბავშვს.

ყველა შრომის ფრონტისაკენ!
კავკავი, 2 ნოემბერი. შრომის სიოქო კომიტეტი გამოაცხადდა მობილიზაცია ჩემპის მქერავების, მისთანეროდ აგროვებენ მანქანებს და სხვა ხელსაწყოებს.

ხაოლკო ხახლხო კონსერვატორია.
კავკავი, 3 ნოემბერი. კავკავში მახლოებელ დროში გაიხსნება ხაოლკო სახელხო კონსერვატორია.

იციან ვინც უნდა ამოიჩინონ.
კავკავი, 3 ნოემბერი. მთელ ოლქში დაიწყო ხელ-ახალი არჩევნები სოფლებისა და სტანციების ისრაოკომების.

ინგუშეთში.
კავკავი, 3 ნოემბერი. სოფელ პამურზიევიში მოხდა ცხენების მობილიზაცია. კომუნისტურ იაჩიეკამ მცხოვრებლები დაყო კატეგორიებათ: ვისაც სულ არ უყავს ცხენი, ვისაც ერთი ცხენი უყავს და ვისაც ერთზე მეტი. პირველი კატეგორიის მცხოვრებლები თავისუფლდებიან ბეგარისაგან, მეორე ფულით ეხმარება, დანარჩენ მცხოვრებლებზე, რომელთაც რამდენიმე ცხენი უავთ მათი პროტესტის მიუხედავად, გატარდა მობილიზაცია.

ყაბარდოში.
კავკავი, 3 ნოემბერი. ყაბარდოსი დარბევები სულ ყველა საბჭოების მხარეზე არიან. მცხოვრებლები თანდათან იღებენ, რომ შრომელები ინტერესებს საუკეთესო დამცველია საბჭოთა მთავრობა. უნდა აღინიშნოს, რომ ნალჩიკის მაზრის მცხოვრებლები თავის ძლიერ გულისწყრომას გამოხატავენ ყაჩაღურ ბანდების წინააღმდეგ. ამის გამო ბევრი ყაჩაღთაგანი, რომლებიც აძნეებნან ტყეში იმალდებოდა, ისევ სოფელში მოდიან და პატიებას იხზოვენ.

ბამბის დამზადება.
მოსკოვი, 25 ოქტ. სექტემბერში რესპუბლიკაში სათადარიგო ბამბა იყო-თურქესტანში—სულ 7 მილიონი ფუთი. შიდა გაბუნების ფაბრიკის საწყობებში 400 ათასი ფუთი გაწმენილი ბამბა იყო. გადმოსახიდათ გამოადებულია მატარებლებში 2 მილიონი 800 ათასი ფუთი.

ჩვენი საფარბიკო წარმოების გაძლიერება.
სტავროპოლი, 30 ოქტ. სექტემბრის

განმავლობაში ქალაქში მუშაობდა 4 ფაბრიკა სიდაც დაშადა 1—ფაბრიკაში—15,757 არშინი მალდი. ამის გარდა კიდევ 12,904 არშინი. სხვა ფაბრიკებში დაამზადეს 51 ფუთი და 25 გირვანჯა ძაფი.

სოფლების საჭიროებისათვის.
ბაქო, 3 ნოემბერი. ადერბაიჯანის სახალხო მეურნეობის საბჭომ მოაწყო ერთი ქარხანა, რომელიც სასწრაფოდ მოამზადებს სხვადასხვა იარაღებს სასოფლო მეურნეობის საჭიროებასათვის.

„ზღუებთა კვირა“
ბაქო, 2 ნოემბერი. „ზღუებთა კვირის“ დროს მუშაობის საქმე კარგად მიდის და კარგ ნაყოფსაც იძლევა ადერბაიჯანში საბჭოთა ძალა უფლების გამტკიცებისათვის. ადერბაიჯანის შორეულ კუთხეებიდან, როგორცაა: კუბის, შემანის, ნუხის, იმულის და სხვა მაზრებიდან მოდის ცნობები, რომ იქ გაგზავნილ კომუნისტებს ძლიერ ნაყოფიერად გაუფართოებიათ თავისი მუშაობა. „ზღუებთა კვირის“ შემდეგ არავითარი ნიადაგი არ ექნება გლეხთა შორის მუსავატელების მშაკერულ საქმიანობას.

ფახების მოწესრიგების საქმე.
ბაქო, 2 ნოემბერი. ადერბაიჯანის სა-

რევოლუციის ფრონტება

სამხედრო ოპერატიული ცნობა რეპუბლიკის რევოლუციის მთავარ შტაბის, 2 ნოემბერი.

მოსკოვი, 3 ნოემბერი. (რადიო). დასავლეთის და სამხრეთ-დასავლეთის ფრონტზე სიწყნარეა.

შირიჩის ფრონტი

ჩვენი შეტევა წარმატებით მიმდინარეობს. უკანასკნელ დღეების განმავლობაში წამოწყდა რამდენიმე ათასი ტყვე. ანგარაში წარმოებს ჩვენმა ცხენოსანმა ჯარმა აიღო საღ სალკოვო და წამოიყვანა ტყვენი მთელი გარნიზონი.

ვრანგელის დახმარება

მოსკოვი, 2 ნოემბერი. (რადიო). ყირიმის ფრონტზე ვარაჯკების გამო, გაზეთი „გულდოკი“-ი სწერს:

„საფრანგეთს და პოლონეთს იმედი ქონდათ, რომ ვრანგელი კიდევ დიდხანს გამაგრდებოდა, მაგრამ ეს იმედი არ გამართლდა. ნუ ვიდღესასწაულებთ წინასწარ, მაგრამ ჩვენი ვარაჯკები რომ იმედს გვაძლევს, რომ სამხრეთი რუსეთი გაუციენებს საფრანგეთს, როგორც უკრაინის თეთრმა კულაკებმა გაუციენეს ინგლისის იმიტომ, რომ ინგლისის მიერ ნაყიდი პური ვრანგელისაგან, დაეხმარება რევოლუციონერ პროლეტარატს და არა ინგლისის ბურჟუაზიას. საშინელი ცხოვრებას უწევს ახლა რიგის ხელშეკრულებას რადგან იმედი აქვთ ვრანგელის გამაგრების მაგრამ არც ეს იმედი გამართლდა და ვრანგელის დამარცხება აჩვენებს მათ, რომ საჭირო გულწრფელად დაიცვან ხელშეკრულება თუ მათ არ უნდადათ დროებითი ზავი დასვენებისათვის. საშინელი ფრონტის მსვლელობა დიდ გავლენას მოახდენს აღმოსავლეთზე.“

წითელი ფრონტის დახმარება

მოსკოვი, 3 ნოემბერი. (რადიო). მთელ რესპუბლიკაში წარმატებით მიმდინარეობს ფრონტის საჭირო საგნების დაგროვება. ქარხნებში, ფაბრიკებში, წითელ არმიის ნაწილებში და სახელმწიფო დაწესებულებებში, ავარაგებენ ნაწილს ჯამაგრებისას და საგნებს. გლეხები აღფრთოვანებით ეგებებიან წითელ ფრონტის დახმარებას. არ შეიძლება იმ ცნობების ჩამოთვლა, რომელიც მოდის სხვა და სხვა კუთხეებიდან საგნების დაგროვების შესახებ.

რუშინიაში

მოსკოვი, 3 ნოემბერი. (რადიო). გაფიცვამ ტრანსილვანიაში მიიღო საერთო ხასიათი. მალაროს მუშებმა სცადეს დაეხმარებინათ მალაროს მანქანები.

გულგარეთში

ბათუმი, 2 სექტემბერი. 10 სექტემბრის სოფიაში სინდიკატების მეთორმეტე კონგრესზე მრავალრიცხოვან ხალხს თანდასწრებით, დროებითი პროფესი. კავშირების საბჭოს წევრმა ახვ. გლუბოვმა გააკეთა ფართო მოხსენება საბჭოთა რუსეთის მდგომარეობაზე, რის შემდეგ გამართეს ოვაციები საბჭოთა რუსეთის რუსეთის რევოლუციონერების და წითელ არმიის სახელზე. დიდის აღფრთო-

ხალხო სამეურნეო საბჭო აწყობს ბაზრის ფასების მომწესრიგებელ კომიტეტს, რომლის დანიშნულებაცაა მოაწესრიგოს ბაზრის ფასები საქონელზე მისზე მაგარი ფასების დაწესებით.

ბაქოს პოლიტექნიკუმი.

ბაქო, 3 ნოემბერი. მახლობელ დროში ბაქოში გაიხსნება პოლიტექნიკუმი. სახერძეთის პრესა რუსეთის შესახებ. ბათუმი, 31 ოქტომბერი. ათინის ბერძნული გაზ. „ნუა ელას“ რუსეთზე შემდეგ სწერს:

„მოსკოვი, მიუხედავად ქვეყნის მიიმეკონონიური მდგომარეობისა იბეჭდება და ვრცელდება ხალხში სხვა და სხვა დროის კლასიკები; საკონცერტო დაბანებში ბეთხოვერის სიმფონებს ასრულებს 500 კაცისაგან შემდგარი გუნდი; პირველ მაისისას სოფოკლეს ტრადიციულად დგამენ.“

ახალი მარლის ქარხანა.

სტავროპოლი, 30 ოქტ. სახალხო მეურნეობის საგუბერნიო საბჭო ქიმიური განყოფილება პტინენსკის მარლის ტბაზე მარლის ქარხნის აშენებას შეუდგა.

მუშაობა უკვე დაწყებულია, რამდენიმე ორმო გაკეთებულია. მუშაობა სწრაფად სწარმოებს.

კომუნისტური ინტერნაციონალის დროშის ქვეშ.

მოსკოვი, 3 ნოემბერი. (რადიო). ნორვეგიის მუშათა პარტია მიიღო კომუნისტური ინტერნაციონალის პირობები რევოლუციონერ მუშაობის გასაძლიერებლად.

პოლონეთის გლეხებს ზავი უნდათ.

მოსკოვი, 3 ნოემბერი. (რადიო). დანკოეში (პოლონეთი) გლეხთა მიტინგზე გამოიტანეს რეზოლუცია, რომელიც მოითხოვდა საბჭოთა რუსეთთან დაუყოვნებლივ ზავის შეკვრას და პოლონეთის არმიის დემოილიზაციას. გლეხებმა მოითხოვეს პოლონეთის მთავრობისაგან, რათა დაუყოვნებლივ შეწყვიტონ პროლეტარების ლიდერების დევნა და გამოცხადებულ ექმნას საერთო ამნისტია პოლიტიკურ დამნაშავეებისათვის.

ნახშირის მუშების გაფიცვა ინგლისში.

მოსკოვი, 3 ნოემბერი. (რადიო). ბერ ნახშირის რაიონებში მუშები წინააღმდეგნი არიან იმ შეთანხმების, რომელიც მთავრობამ და კომიტეტმა ურთიერთშორის დასდო. ნახშირის მუშები მზათ არიან შეთანხმების წინააღმდეგ ხმა მისცენ. სიღვია პანკერსტი დატყვივეს ნ თავის ვადით კომუნისტურ გაზეთში სტატისის მოთავსების გამო.

საფრანგეთის პროლეტარიატის დახმარება.

მოსკოვი, 3 ნოემბერი. (რადიო). შრომის საერთო კონფედერაცია დაადგინა მიიღოს ზომები რუსეთის რევოლუციის დასაცავად. 20 ოქტომბერს მოაწვეეს მიტინგები და მანიფესტაციები მთელ საფრანგეთში.

შავ-რახმელები და ვრანგელი.

მოსკოვი, 2 ნოემბერი. (რადიო). „პრავდა“-ში წინააღმდეგნი სწერს: „პოლონეთთან ზავის ჩამოგდების შემდეგ ყველა შავრაქმელების ძალები ვრანგელის ირგვლივ იყრიან თავს. ბალახოვიჩის არმიას პოლიტიკურ ხელმძღვანელად ყავს ყოფილი ესერი სავინკოვი, ვრანგელის სამხრეთ არმიას ხელმძღვანელობს ცნობილი კლიმოვიჩი. საენკოვმა გამოუწვა მოწოდება, რომელშიც ის აცხადებს, რომ თეთრი არმია იბრძვის მშრომელ ხალხის მშვიდობიანობისა და მიწისათვის და დააფუძნებელ კრებისათვის. გენერალი ბალახოვიჩი იბრძვის გლეხთა თავისუფალ რუსეთისათვის. კრებულბმა და შემამულეებმა იციან, რომ ხალხს წყურბა მშვიდობიანობა, ამისათვის ისინი გაეხევიენ დემოკრატიის სამოსელში და აწარმოებენ ვითომ ბრძოლას მშრომელების განსათავისუფლებლად; მემამულეების მეგობა გაიკეთა მეღას კული, რომლის შემწეობით ის ცდილობს მიიბზროს გლეხებზე.“

საზღვაო-გარეთის ანტიბოლშევიკური პრესა ნაწყურბა მეფის მონხელის ვრანგელის მთავრობის მინისტრათ დანიშნისა და უთითებს ვრანგელს, რომ კლიმოვიჩი

დღიური.

შირიჩის ფრონტზე წითელმა არმიამ აიღო სოკოლოვო. ტყვეთ წაიხვანა მთელი გარნიზონი.

გაფიცვები რუშინიაში საზოგადოება ხასიათს დავსლობს. აბუსადაგან სოციალისტებს.

კოლონელი გლეხები მოითხოვეს: დაუპირისპირეს ზავის შეკვრას საბჭოთა რუსეთთან, პროლეტარიატის ბელადების დევნის შეწყვეტას და კოლიტიკურ პატიმართათვის ამნისტიას.

არჩვენების შედეგათ სამი ათასამდე იტალიის ქალაქების მუნიციპალიტეტები სოციალისტების ხელში იჩნება.

ინგლისში მაღაროს მუშები წინააღმდეგნი არიან შეთანხმების. სილვია პანკრატს მიუსაჯეს მკვნი თვის ციხე კომუნისტურ გაზეთში მოთავსებულ წერილისათვის.

გარკის საზოგადოება კონფედერაცია აწუგს მთელ საზრანგეთში მიტინგებს და მანიფესტაციებს რუსეთის რევოლუციის დასაცავათ.

გულგარეთის პროლეტარიატი მსუკვალეთ მივისალგა საბჭოთა რუსეთს თავის კონგრესზე.

მის ბედში ითამაშებს ბოროტის სულის როლს.

დღევანდელი დღის ამოცანაა დავაქეროთ ვრანგელის ლიკვიდაცია. მისმა კავშირმა კლიმოვიჩთან საგვებით დაუკარგა ნდობა მას მშრომელ მსახურში. თეთრ ქვარდიელების გემი იღუპება დრავომაროვის, მახროვის და კლემოვიჩის სიმძიმით, უნდა დავაქეროდ ამ გემის დაღუპვა და გამოვრეკოთ რუსეთიდან გენერლები და ყველა მეფის დამქაშები.

პარტიზანული რაზმები.

ბაქო, 2 ნოემბერი. ირანის კომუნისტურ

სამარტოველში

„მდგომარეობა პირდაპირ აუტანელია.“ „ახალი სხივი“ სწერს: „არსად ეგროაში არ არის ისეთი სიძვირე და პირველი მოთხოვნილების საგნების ფასი არსად ისე დაშორებული არაა მუშის ხელფასზე, როგორც ჩვენში. მდგომარეობა პირდაპირ აუტანელია... ზამთარი მოახლოვდა და მუშებს არ აქვთ სათბობი მასალა... მუშებს არ აქვთ რიგიანი სადგომი. ქალაქში ბევრი სახაზინო შენობაა ისეთი, რომლის შეკეთება თუ გადაკეთება შეიძლება მუშების სადგომებისთვის.“

სამინისტრო ხორბლის მაგიერ მიწას აწვდიდა. იგივე ვაზეთი ეკითხება თბილისის გამგებებს: „რად არ ამოიღებთ გამგებამ ხმა, თუნდაც მაშინ, როცა მას ცუდი ღირებულის ხორბალს აწვდიდა სამინისტრო, რატომ ეწერგულათ არ მოითხოვა მიწის მაგიერ ხორბლის მიწოდება?“

მთავრობა და თვითმართველობა. სურამის ქალაქის თვითმართველობას, მოქალაქე მონაშეროვის სახლში მოთვესულები აქვს სასადილო მოსამსახურე პირთა და დარბე მცხოვრებთათვის. ამ სასადილოში მრავალი ხელ მოკლე მოაგარაკე ლეშელობდა სადილს. შენობა ქალაქს იტლებოთ ქონდა დაკავებული სამი წლის ვადით დამფუძნებელ კრების 11 ივლისის კანონის თანახმად. ქალაქის თვითმართველობამ თავისი დადგენილება მეორეჯერ გამოიტანა ამ წლის 24 მკათათვის და კანონის თანახმად წარადგინა მთავრობაში, რომელმაც ის დაამტკიცა 3 აგვისტოს და დადგენილების შემოწმებული პირი ქალაქის თავის მისცა სასამართლოში წარსადგენათ. 11 ივლისის კანონით მთავრობას უკვე ნება არ ქონდა ამ დადგენილებას შენებოდა, რადგან 11 ივლ. კანონით

გვიმეორებ: სამშობლო ისტორიული კატეგორია, ე. ი წარმავალი თავისი არხებით. გომის იდეა ადგელი დაუთმო სამშობლოს იდეას: სამშობლოს ფარგალი ჯერ კიდევ საქალაქო თემის საზღვრებს არა სცილდებოდა, მერე ეროვნულ საზღვრებამდე გაიწია. ახლა სამშობლოს იდეა უკან უნდა ჩამოედგეს, კაცობრიობის იდეის წინაშე, რომელიც ბევრად უფრო ფართოა სამშობლოს იდეაზე;—ამის თავდადება იგივე ძალა. რომლის მეზღებიცაა წარმოიშვა, რომლის შეგავლენითაც იცვლებოდა პატრიოტიზმი იდეა: ძალა ეკონომიური განვითარებისა.

გ. პლენანოვი. „პარტიოტიზმი და სოციალიზმი.“ (გვერ. 9).

ბარტის თავგდომარე იტკობინება: „სპარსეთში მოქმედებენ პარტიზანული რაზმები, რომლებიც აწარმოებენ სასტიკ ბრძოლას შაჰის მთავრობასთან. მეზღვრების რაიონში მოქმედებს 800 კაცისაგან შემდგარი რაზმი, სავატის რაიონში პასტრულ-ხანის 400 კაცისაგან შემდგარი რაზმი, ამ რაზმთან არის ირანის-კომუნისტურ პარტიის კომისარია. კალენჯარის რაიონში თავმოყრილია რამდენიმე რაზმი 2000 კაცისაგან, რომელსაც უდგას სათავეში სუფენა-მამალიკა, რომელიც დიდი სიმპატიით ეპყრობა საბჭოთა რუსეთს.“

ნის მე-4 მუხ. შენიშვნის ძალით მთავრობას მიცემული აქვს სამი კვირის ვადა, რომელ ვადშიც მან უნდა აცნობოს დანტერესებულ თვითმართველობას, თუ მის დადგენილებას არ ეთანხმება. ასეთია კანონი. მაგრამ მამალიკის საქმით წაათმამებულმა მონაშეროვმა სასამართლოს განაჩენს არ დაუცვალა და პირდაპირ მთავრობას მიმართა თხოვნით, თუნდა ვიმეორებ მთავრობას ნება არ ქონდა ამ საქმეში ჩარეულიყო. მთავრობას მიიწვი დაუდგენია დაკლებვის სურამს ბინა და უბრძანოს მას ორი კვირის განმავლობაში უკან ჩაბაროს ის მონაშეროვის. კანონის ასეთმა დარღვევამ მთავრობის მხრივ ძალიან გააკვივრა ყველამ.

დამფუძნებელი კრების სხდომები. დამფუძნებელი კრების სხდომები სამშაბათს ნოემბრის 9-ს განახლდება.

განცხადებანი.

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის ბიურო მოთვესებულისა პასკვიჩის ქ. № 8, მეორე სართული, ტელ. 8—91.

ცენტრ. კომ. ბიურო ღია დიდის 11—1 საათამდე და საღამოს 6—7 საათამდე.

ს. კ. 3. თბილისის საგუბერნიო კომიტეტის ბიურო მოთვესებულისა პასკვიჩის ქუჩ. № 8, მეორე სართული. ტელ. 8—91. ბიურო ღია დიდის 9—2 საათამდე.

ს. კ. 3. თბ. პირველი რაიონის ბიურო მოთვესებულისა ჩერქეზოვის ქუჩ., № 185. ბიურო ღია საღ. 5—7 ნახე საათამდე.

ს. კ. 3. თბ. მეორე რაიონის ბიურო მოთვესებულისა რუსთა ეროვნულ საბჭოს ბინაზე (ალექსანდროვის ბაღის პირდაპირ). ბიურო ღია დიდის 10—12 საათამდე და საღამოს 5—7 საათამდე.

ს. კ. 3. თბ. მესამე რაიონის ბიურო მოთვესებულისა რუსთა ეროვნულ საბჭოს ბინაზე, სადაც სწარმოებს ახალი და ძველი წვეგრების რეგისტრაცია.

ბიურო ღია დიდის 10—1 ნახ. საათამდე და საღამოს 5—7 ნახ. საათ.

ს. კ. 3. თბილისის მეოთხე რაიონის ბიურო მოთვესებულისა რუსთა ეროვნულ საბჭოს ბინაზე (ალექსანდროვის ბაღის პირდაპირ), სადაც სწარმოებს ახალი წვეგრების ჩაწერა და ძველი წვეგრების რეგისტრაცია.

ბიურო ღია დიდის 10—1 საათამდე და საღამოს 4—7 საათამდე.

